«Девіантна поведінка молоді та причини молодіжної злочинності»

Питання про девіантну поведінку молоді є досить актуальним і цікавим. Внаслідок відхилень від нормальної поведінки відбувається руйнація спокійного укладу життєдіяльності.

Молодь є найактивнішим психологічним суб'єктом і тому прояви соціально неприйнятної поведінки найвиразнішим чином проявляється саме в них. У цьому віці, коли ще не сформований світогляд особистості молодь найбільш піддається зовнішньому впливу. Сприймаючи інтереси, погляди оточуючих, вони обирають, вбирають в себе чужу поведінку і в подальшому її наслідують. З розвитком девіантної поведінки у молоді все більше зникають позитивні почуття і вона може стати резервом для майбутньої злочинності.

Девіантна поведінка, набула останнім часом масовий характер, що поставило це явище в центр уваги соціологів, педагогів, психологів, медиків, працівників правоохоронних органів. Причина цього відхилення лежить в особливостях взаємозв'язку та взаємодії людини з навколишнім світом, соціальним середовищем і самим собою.

Тому важливо розглянути основні поняття девіантної поведінки.

Поняття та суть девіантної поведінки

Під «девіантною поведінкою» розуміється поведінка, яка не узгоджується з нормами, не відповідає очікуванням групи або всього суспільства.

Одним із психологічних механізмів формування девіацій виступає аддиктивна модель поведінки (адикція - згубна пристрасть до

чого-небудь). Суть адиктивної поведінки полягає в прагненні людини змінити свій психічний стан за допомогою прийому деяких речовин або фіксацією уваги на певних предметах (видах діяльності). Процес вживання такої речовини, прихильність до предмета або дії супроводжується розвитком інтенсивних емоцій, що поступово починає керувати життям людини, позбавляє її волі до протидії адикції.

Такі форми поведінки характерна для людей з низьким перенесенням психологічних труднощів, погано адаптуються до швидкої зміни життєвих обставин, які прагнуть у зв'язку з цим швидше і простіше досягти психофізіологічного комфорту. Аддикція для них стає універсальним засобом втечі від реального життя. Для самозахисту люди з таким типом поведінки використовують механізм, званий в психології «мисленням за бажанням»: усупереч логіці причинно-наслідкових зв'язків вони вважають реальним лише те, що відповідає їхнім бажанням. У результаті порушуються міжособові відносини, людина відчужується від суспільства.

Адиктивна поведінка формується поступово і проходить кілька стадій. Початок відхилення пов'язаний з переживанням гострих змін психічного стану людини у зв'язку з прийняттям певних речовин або певних дій, виникнення розуміння того, що існує спосіб змінити свій психологічний стан, випробувати відчуття підйому, радості, екстазу. Далі складається стійка послідовність вдавання до засобів адикції. Складні життєві ситуації, стану психологічного дискомфорту провокують аддиктивну реакцію. До неї можуть підштовхнути такі різноманітні фактори, як особливості виховання особистості, установки, культурний рівень, соціальне середовище,зміна звичних умов життя.

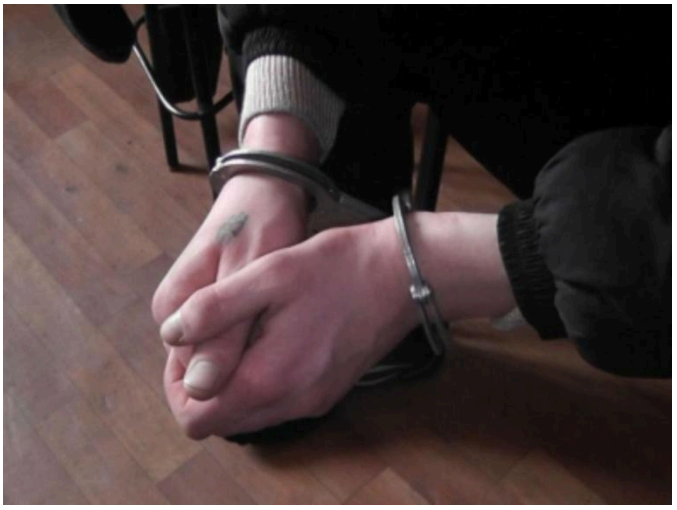
Поступово адикція стає звичним типом реагування на вимоги реальному житті. Будь-яке дискомфортний стан виявляється стимулом, що провокує аддикцію. Відбувається формування адиктивної поведінки як інтегральної частини особистості, тобто виникає інша особистість, що витісняє і руйнує колишню. Цей процес супроводжується боротьбою, з'являється почуття тривоги. Одночасно включаються захисні механізми, що зберігають ілюзорне почуття психологічного комфорту. Захисні формули такі: «я вчиняю так, як мені подобається», «якщо я захочу, то все зміниться».

У результаті аддиктивна частина особистості повністю визначає поведінку людини, затруднюючи його контакти з людьми на психологічному і на соціальному рівні. Разом з цим з'являється страх перед самотністю, тому аддикт воліє перебувати у колі

великої кількості людей, стимулює себе поверхневим спілкуванням у вигляді розмов по телефону, пліток. Але до повноцінного спілкування, до глибоких і довготривалих міжособистісних контактів така людина вже не здатна, навіть якщо її оточення і прагне до цього. Головне для цієї людини - ті предмети і дії, які забезпечують зміну психічного стану.

Зрештою, домінуюча адиктивна поведінка руйнує здоров'я і психіку людини. Людина духовно спустошується, зникають головні людські якості, справжні людські емоції.

Види девіантної поведінки

1. Деструктивна поведінка.

Така поведінка заподіює шкоду тільки власне своїй особистості і не відповідає загальноприйнятим соціально-моральним нормам – накопичення негативізму, конформізм, мазохізм і ін..

2. Асоціальна поведінка.

Така поведінка заподіює шкоду особистості і соціальним спільнотам (сім'я, компанія друзів,сусіди) і проявляється в алкоголізмі, наркоманії, самогубство та ін.

3. Протиправна поведінка, що представляє собою порушення як моральних, так і правових норм і виражається в крадіжках, вбивствах та інших злочинах.

Можна виділити такі різновиди девіантної поведінки:

· **Злочинність** - найбільш небезпечне відхилення від соціальних норм, набуває особливого поширення в молодіжному середовищі.

· **Пияцтво та алкоголізм** набули значного поширення серед молоді. За даними досліджень, 70-80% опитаних вже пробували вживати алкоголь у віці 13-15років.

· **Самогубства**, рівень вчинення яких, як показують дослідження, підвищується в період економічних і соціальних криз. Різкі зміни в

суспільстві призводять до зниження адаптивних можливостей людини. Підлітки та молоді люди здійснюють самогубства через непорозуміння, конфлікти у сім'ї, нещасливе кохання тощо.

Багато самогубств пов'язані з асоціальною поведінкою особистості (наркоманією, алкоголізмом, проституцією та ін.)

Злочинність

Злочин - це протиправне, суспільно-небезпечне діяння, яке карається законом через надання суспільству істотної шкоди.

Провина-це те саме протиправне і винне діяння, але не представляє великої суспільної небезпеки. Провини регулюються нормами адміністративного, цивільного, трудового та іншими видами права. Правопорушення у формі провини виявляються в підлітків у зухвалій манері поведінки, лихослів'ї, забіякуватості, дрібній крадіжці, пияцтві, бродяжництві.

Підліткам та юнакам віком 14-18 років властива як корислива, так і насильницька мотивація протиправної поведінки.

На сьогоднішній день до підліткових і юнацьких правопорушень можна віднести викрадення автотранспорту, заволодіння предметами молодіжної моди (радіоапаратура, спортивний інвентар, модний одяг, гроші, солодощі, вино та ін).

Насильницькі правопорушення викликані потребами самоствердження, безсоромним почуттям, брехнею перед своєю компанією, недоліками виховання. Особливо в сім'ях, де нормою поведінки було пияцтво, грубість, жорстокість. До типових молодіжним насильницьким правопорушень можна віднести молодіжні «розборки», які супроводжуються лайкою, насильством.

Тому, всі прояви злочинності - це крайня ступінь відхилень у поведінці, коли інтереси особистості, соціальних інститутів і суспільства опиняються під загрозою.

«Бережи одяг, доки новий, а здоров'я — доки молодий»

Сьогодні особливо гостро стоїть проблема виховання здорової молоді. Усі знають, що здоров'я найбільша людська цінність. Без здоров'я немає щастя. Іноді молодь навмисно все робить для того, щоб загубити своє здоров'я. Вона набуває поганих звичок, які негативно впливають на неї і яких потім не може позбутися. Серед цих звичок виділяють декілька найбільш шкідливих - це наркоманія, алкоголізм, токсикоманія та тютюнопаління.